

Όταν όλα «γκρεμίζονται» γύρω σου, είναι πολύ δύσκολο –αν όχι ακατόρθωτο– εσύ να «χτίζεις».

Όμως, η Ελλάδα δεν έχει πλέον την πολυτέλεια να βαδίζει με βήμα σημειωτόν. Η Ελλάδα αλλά και ο κόσμος ολόκληρος έχει ήδη συναισθανθεί την επιτακτική ανάγκη να «τρέχει ολοταχώς» προς το μέλλον, ακολουθώντας τη σύγχρονη αλματώδη τεχνολογική πρόοδο, η οποία δεν επιτρέπει ενδιάμεσες στάσεις.

Ένα σοβαρό, όσο και καίριο ρόλο σ' αυτή την προσπάθεια ανάκαμψης της πορείας του ελληνικού κράτους θα κληθούν να παίξουν οι τεχνικές υπηρεσίες του δημόσιου τομέα, που θα αναλάβουν την υλοποίηση, τόσο των εθνικών, όσο και των κοινοτικών προγραμμάτων ανάπτυξης, στο τμήμα τους που αφορά τον προγραμματισμό, σχεδιασμό και εκτέλεση των έργων υποδομής.

Πρέπει, λοιπόν, η ηγεσία του κράτους να σκύψει με προσοχή, να εντοπίσει τα ποικιλόμορφα προβλήματα των τεχνικών υπηρεσιών του και να επιλύσει βραχυπρόθεσμα μεν αυτά που δεν έχουν δυσβάστακτο οικονομικό κόστος, μακροπρόθεσμα δε όλα τα υπόλοιπα.

Προς την κατεύθυνση του εντοπισμού και της πρότασης λύσεως για τα παραπάνω προβλήματα ευελπιστεί ότι συμβάλλει και η ομάδα εργασίας με το έργο της. Ευχαριστώ.

Πρόεδρος: Ευχαριστούμε την κυρία Χατζοπούλου και παρακαλώ τον κύριο Βερίλλη, να μας αναπτύξει το θέμα του. Ο κύριος Βερίλλης είναι πρόεδρος του Συλλόγου Τεχνικών του Υπουργείου Εσωτερικών.

Θέμα: Τ.Υ.Δ.Κ. – μηχανικοί Υπουργείου Εσωτερικών.

Εισηγητής: **Δ. Βερίλλης**, πρόεδρος Δ.Σ. Συλλόγου Τεχνικών Υπουργείου Εσωτερικών.

Εισαγωγή

Διάχυτη είναι η αγωνία, η οργή και η αγανάκτηση όλων των μηχανικών για τη συνεχή υποβάθμιση των τεχνικών υπηρεσιών, για τη συνεχή υποβάθμιση του ρόλου και των αρμοδιοτήτων των διπλωματούχων μηχανικών του δημόσιου τομέα σε μια κρίσιμη για τη χώρα μας περίοδο.

Η χώρα μας, πράγματι, ιδιαίτερα μετά τη συμφωνία του Μάαστριχτ βρίσκεται σε μια δύσκολη και αποφασιστική καμπή και θα πρέπει στα επόμενα χρόνια να επιτύχει πολύ δύσκολους στόχους, να πραγματοποιή-

ήσει πολύ μεγάλες προσαρμογές.

Κρίσιμο θέμα, καθοριστικό σημείο, τελευταία ίσως ελπίδα μας, για τον εκσυγχρονισμό της οικονομίας μας και την ένταξη στην 3η και τελική φάση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης αποτελεί η μεγάλη και γρήγορη απορρόφηση κοινοτικών πόρων, ιδιαίτερα του 2ου πακέτου Ντελόρ. Πέρα, όμως, από το ύψος των κοινοτικών εισφορών, που είναι πολύ σημαντικό στοιχείο, περισσότερο σημαντικός είναι ο τρόπος αξιοποίησής τους, δηλαδή, αν αξιοποιούνται οι πόροι στο βαθμό που πρέπει. Η αποτελεσματικότητα, η αναπτυξιακή σκοπιμότητα, η συμβολή στον εκσυγχρο-

νισμό της οικονομίας και η ορθή κατασκευή και αξιοποίηση των έργων, θα πρέπει να περάσουν σε πρώτη μοίρα, σε πρώτη προτεραιότητα.

Η χώρα θα πρέπει να προσαρμοσθεί άμεσα στις νέες συνθήκες βελτιώνοντας τη λειτουργία των τεχνικών υπηρεσιών, αναβαθμίζοντας το ρόλο και τις αρμοδιότητες των εργαζομένων σ' αυτές τις υπηρεσίες και εφαρμόζοντας μια αναπτυξιακή πολιτική, που να έχει συνέπεια και προοπτική με στόχο τη σύγκλιση της οικονομίας της, μ' αυτή των χωρών της ΕΟΚ και την ένταξη στην 3η και τελική φάση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Και είναι, πράγματι, αδιανόητο, το γεγονός, ότι ενώ σε άλλες κατηγορίες υπαλλήλων του δημόσιου τομέα (δικαστικούς, γιατρούς, αστυνομικούς, στρατιωτικούς, δασκάλους, καθηγητές, υπαλλήλους Υπ. Οικονομικών, όλους τους εργαζόμενους των ΔΕΚΟ κ.λπ.), έχουν δοθεί αυξημένες απολαβές σε αναγνώριση των ειδικών υπηρεσιών που προσφέρουν, στους τεχνικούς οι οποίοι είναι οι κατ' εξοχήν στυλοβάτες της ανάπτυξης της χώρας και της ενσωμάτωσης της τεχνολογίας και τεχνογνωσίας στη Δημόσια Διοίκηση, όχι μόνον δεν αναγνωρίζεται η προσφορά τους, αλλά έχει υποβαθμιστεί, τόσο ο ρόλος τους, όσο και, δραματικά, η οικονομική τους κατάσταση. Αμοιβές μικρότερες από αυτές του ανειδίκευτου εργάτη, κάτω από τα παραδεκτά όρια της φτώχειας, που εκτός των άλλων, υποσκάπτουν το κύρος και κλονίζουν κάθε έννοια αξιοπρέπειας και σεβασμού του δημόσιου τομέα.

Παράλληλα, εκφράζονται πολλά ερωτηματικά, γιατί όλοι όσοι απαιτούν και προτείνουν ορθολογιστική, αποτελεσματική αξιοποίηση των κονδυλίων του 2ου πακέτου Ντελόρ, δεν ασχολούνται ούτε κατ' ελάχιστο με την κατάσταση και το ρόλο των τεχνικών υπηρεσιών του δημόσιου τομέα, των υπηρεσιών, δηλαδή, που θα διαχειρισθούν το 80% των κονδυλίων του πακέτου Ντελόρ.

Εμείς θεωρούμε την αναβάθμιση των τεχνικών υπηρεσιών αναγκαίο όρο για την ορθολογιστική, αποτελεσματική απορρόφηση των κοινοτικών πόρων. Θεωρούμε τους μηχανικούς του δημόσιου τομέα όχι απλώς υπαλλήλους, αλλά στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης, που με τις ειδικές τους γνώσεις και αρμοδιότητες, υπέχοντες μάλιστα ποινικές και αστικές ευθύνες, επιτελούν ένα πολύ υπεύθυνο και σημαντικό για τη χώρα μας έργο. Προτείνουμε την αναβάθμιση του ρόλου και των αρμοδιοτήτων τους με την παράλληλη οικονομική τους αναβάθμιση.

Μηχανικοί Υπουργείου Εσωτερικών

Οι διπλωματούχοι μηχανικοί, που εργάζονται στο νευραλγικό χώρο των Τεχνικών Υπηρεσιών Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Υ.Δ.Κ.) του Δημοσίου και, μάλιστα, σε μια περίοδο, που είναι επιβεβλημένη η περιφερειακή ανάπτυξη και η αναβάθμιση του ρόλου της τοπικής αυτοδιοίκησης (Α,Β,Γ βαθμός) αντιμετωπίζουν τεράστια προβλήματα.

Δεν είναι τυχαίο ότι «ιεραπόστολους» μας αποκάλεσε παλαιότερα κάποιος υπουργός Εσωτερικών με την

έννοια της μεγάλης προσφοράς, χωρίς την ανάλογη ανταμοιβή. Όμως, η από τότε, συχνά, επαναλαμβανόμενη αυτή φιλοφρόνηση και άλλες παρόμοιες εφύσον δεν συνοδεύονται από την έμπρακτη αναγνώριση του έργου και της προσφοράς μας γεννούν ορισμένα ερωτήματα:

Μήπως άραγε δεν γνωρίζουν επακριβώς τις συνθήκες λειτουργίας των υπηρεσιών και τη δραματική οικονομική μας κατάσταση, οπότε ως κλάδος και ως μεμονωμένα άτομα φέρουμε ακέραια την ευθύνη, γιατί απασχολούμενοι με άλλα θέματα, δεν κάνουμε γνωστή την οικονομική μας κατάσταση, τις θέσεις και, κυρίως, τα επιχειρήματά μας;

Ή μήπως με τη λέξη «ιεραπόστολος» υπονοούν απλώς ανθρώπους υπεράνω οικονομικών απαιτήσεων; Υπεράνω οικονομικών αναγκών; Αδιαφορώντας, έτσι, πιθανώς, σκόπιμα και μεθοδευμένα, για τις αρνητικές συνέπειες από τη μισθολογική και υπηρεσιακή υποβάθμιση των τεχνικών, στη λειτουργία των τεχνικών υπηρεσιών;

Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Υ.Δ.Κ.)

Η Τ.Υ.Δ.Κ. είναι μια ισχυρά αποκεντρωμένη τεχνική υπηρεσία, που η παρουσία της εκτείνεται σε όλη την επικράτεια, από τις μεγάλες πόλεις μέχρι το πιο μικρό απομακρυσμένο χωριό. Επιπλέον, το αποτέλεσμα της δουλειάς της γίνεται άμεσα αντιληπτό, γιατί τα έργα είναι μικρής χρονικής διάρκειας (2-6 μήνες) και παραδίδονται αμέσως στη χρήση, συγχρόνως όμως, και στην κρίση και τον έλεγχο του κάθε δημάρχου ή προέδρου του κάθε δημοτικού ή κοινοτικού συμβούλου και του κάθε πολίτη.

Αποτελείται από τη Δ/ση Τ.Υ.Δ.Κ. του υπουργείου και τις περιφερειακές Τ.Υ.Δ.Κ. οι οποίες λειτουργούν ως τμήματα στη Δ/ση Εσωτερικών υπό το δ/ντή Εσωτερικών.

Οι περιφερειακές Τ.Υ.Δ.Κ. δρουν αυτόνομα χωρίς διοικητική εξάρτηση από την κεντρική υπηρεσία και απασχολούν το 95,5 του συνόλου των απασχολούμενων στην Τ.Υ.Δ.Κ.

Καλύπτει τις ανάγκες των Ο.Τ.Α. εκτός των μεγάλων δήμων που έχουν δικές τους τεχνικές υπηρεσίες, όχι μόνο στον τομέα μελέτης και επίβλεψης των κάθε λογής έργων, αλλά επιλαμβάνεται και παρέχει επιστημονική και τεχνική συνδρομή και σε ειδικότερα προβλήματα που τους απασχολούν, όπως π.χ. τεχνικοοικονομικές αξιολογήσεις προμηθειών και έργων, ειδικής μορφής έργα αφαλάτωσης θαλασσινού ή υφάλμυρου νερού, σοβαρά ηλεκτρομηχανολογικά έργα, αποτυπώσεις ιδιοκτησιών Ο.Τ.Α. και σύνταξη κτηματολογίου, πολεοδομικές και ρυμοτομικές μελέτες και εφαρμογές, μαζικές προμήθειες σωλήνων υδρεύσεως και οχημάτων, τουριστικά έργα (ξενώνες, κάμπινγκ), αθλητικές εγκαταστάσεις, έργα επεξεργασίας νερού και λυμάτων, αποκομιδή και διάθεση απορριμμάτων, κ.λπ.

Σήμερα, με τη σημαντική ανάπτυξη του ρόλου, που έχει αναθέσει η πολιτεία στην τοπική αυτοδιοίκηση, το έργο των Τ.Υ.Δ.Κ. έχει καταστεί καθοριστικό για την ε-

πιτυχή και καρποφόρα περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας.

Προβλήματα Τ.Υ.Δ.Κ.

Στις τεχνικές υπηρεσίες δήμων και κοινοτήτων Τ.Υ.Δ.Κ. του δημόσιου τομέα η κατάσταση παρουσιάζεται δυσμενέστερη από κάθε άλλη τεχνική υπηρεσία.

Με την παραχώρηση δε, συνεχώς περισσότερων αρμοδιοτήτων στο χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης και τη μελετούμενη δημιουργία της 2ης βαθμίδας τοπικής αυτοδιοίκησης απαιτούνται να ληφθούν άμεσα μέτρα στον τομέα των έργων των Ο.Τ.Α. και γενικότερα στην αναπτυξιακή προσπάθεια στο χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης για οικονομικότερες, ποιοτικά καλύτερες και χωροταξικά ορθότερα τοποθετημένες υπηρεσίες.

Ι. Οργανωτικά προβλήματα

Στο νευραλγικό τομέα των έργων της τοπικής αυτοδιοίκησης, οι τεχνικές υπηρεσίες δεν έχουν σε μεγάλο ποσοστό την οργάνωση να ανταποκριθούν σε ένα τόσο σημαντικό έργο. Η οργανωτική δομή των Τ.Υ.Δ.Κ. δεν είναι η σωστή.

1. Διοικητική υπόσταση Τ.Υ.Δ.Κ.

Οι περιφερειακές τεχνικές υπηρεσίες του ΥΠ.ΕΣ. (Τ.Υ.Δ.Κ.) ουσιαστικά στερούνται διοικητικού σχήματος (μετέωρες από άποψη διοικητικής υπόστασης). Μετά την έκδοση του Π.Δ. 168/89 είναι, μεν, αποκεντρωμένες υπηρεσίες του ΥΠ.ΕΣ. υπαγόμενες στους νομάρχες, στερούνται, όμως διοικητικού σχήματος μετά την κατάργηση (ουσιαστικά) του Π.Δ. 924/ (οργανισμός Υπ. Εσ.).

Πράγματι, το Π.Δ. 168/89 (που τροποποίησε τον οργανισμό της Δ/νσης Εσωτερικών των νομαρχιών, προσαρμόζοντάς τον στις νέες συνθήκες που δημιουργήθηκαν τις τελευταίες δεκαετίες) αναφέρεται σε όλες τις υπηρεσίες της νομαρχίας εκτός των τεχνικών υπηρεσιών.

Αγνοήθηκαν, δηλαδή, οι υπηρεσίες που παράγουν το ουσιαστικότερο έργο στην ανάπτυξη των δήμων και κοινοτήτων, που στηρίζουν την τοπική αυτοδιοίκηση, που είναι ουσιαστικά οι στυλοβάτες της περιφερειακής ανάπτυξης. Πέρασαν από την έκδοση του Π.Δ. 168/89, περίπου, τέσσερα χρόνια και η πρωτοφανής απαράδεκτη κατάσταση παραμένει. Μοναδική απάντηση –που έλαβαν οι τεχνικοί του ΥΠ.ΕΣ.– στα επίμονα αιτήματά τους, που συνοδεύονται μάλιστα, από συγκεκριμένες, αναλυτικές προτάσεις, είναι ότι οι τεχνικές υπηρεσίες μπορούν να λειτουργήσουν με τον «παλιό» οργανισμό, το «προηγούμενο» Π.Δ. Όμως, αν κατά τη διάρκεια της έκδοσης του Π.Δ. μπορούσαν να υπάρξουν κάποιες αόριστες, ανυπόστατες –κατά την άποψή μας δικαιολογίες, σήμερα μόνο ερωτηματικά μπορούν να υπάρξουν για την υποβάθμιση των τεχνικών υπηρεσιών:

– Είναι, άραγε, σκόπιμη και μεθοδευμένη και ποιους

εξυπηρετεί;

– Οφείλεται στην αδιαφορία, την αδράνεια της διοίκησης;

– Ή μήπως, είναι αποτέλεσμα του τρόπου, που αντιμετωπίζουν τους τεχνικούς υπαλλήλους, τις τεχνικές υπηρεσίες ορισμένοι διοικητικοί υπάλληλοι;

Πολλές Τ.Υ.Δ.Κ. λειτουργούν με ελλιπές προσωπικό.

2. Υποβάθμιση τεχνικών

– Δεν λειτουργεί σωστά το κύκλωμα: προγραμματισμός - μελέτη - εκτέλεση έργων.

– Δεν ζητείται η γνώμη των τεχνικών για τον προγραμματισμό των έργων.

– Ουσιαστικά, δεν ακούγεται η φωνή τους, δεν ζητείται η γνώμη τους, παρ' όλο ότι συμμετέχουν στην εφαρμογή των αναπτυξιακών προγραμμάτων.

– Ελέγχονται από μη τεχνικούς υπαλλήλους.

– Πιέζονται στην εκτέλεση των καθηκόντων τους από το χρόνο, το μέγεθος του αντικείμενου και τη μη εξοικείωση των διοικητικών υπαλλήλων σε τεχνικά θέματα.

3. Τ.Υ.Δ.Κ. ως «τμήμα»

Τα τελευταία χρόνια:

α. Με την αύξηση των εκπονουμένων για τους Ο.Τ.Α. μελετών και των εκτελουμένων τεχνικών έργων, τόσο σε αριθμό και χρηματικό αντικείμενο (προϋπολογισμό), όσο και σε ποικιλία έργων.

β. Με τη στροφή των Ο.Τ.Α. και σε άλλου είδους δραστηριότητες, πέρα από τις παραδοσιακές, που επιβάλλουν αυξημένες απαιτήσεις στην κατασκευή των έργων και διευρυμένες τεχνικές γνώσεις, και

γ. Με την εύλογη απαίτηση για αύξηση του προσωπικού των Τ.Υ.Δ.Κ., ώστε να ανταποκριθούν στο δύσκολο και τόσο σημαντικό ρόλο τους, θα ήταν λογική και επιβεβλημένη μια αναδιάρθρωση της υπηρεσίας, για την προσαρμογή στις νέες συνθήκες για τη βελτίωση της λειτουργίας της.

Συνέβη όμως το εντελώς αντίθετο:

Δυστυχώς, παρά τις διαμορφωθείσες απαιτήσεις, παρά τις προσδοκίες του συνόλου των τεχνικών των Τ.Υ.Δ.Κ., αυτή εξακολουθεί να παραμένει ακόμη και σήμερα «τμήμα» με αποτέλεσμα να συσσωρεύονται πολλά προβλήματα.

Τα προβλήματα, που δημιουργούνται από την ύπαρξη της νομαρχιακής Τ.Υ.Δ.Κ. ως «τμήμα» σκιαγραφούνται συνοπτικά παρακάτω:

1. Ενώ το σύγχρονο management απαιτεί κάθετη ανάπτυξη της επιχείρησης σε μονάδες, διευθύνσεις, τμήματα, γραφεία ή οτιδήποτε άλλο ισχύει στον ιδιωτικό τομέα, με στόχο την ύπαρξη κάθε φορά μικρού αριθμού υπαλλήλων υπό τον προϊστάμενό της, γιατί θεωρείται ότι η απόδοση της επιχείρησης συνολικά θα επιτύχει εκείνα τα όρια που απορρέουν από το ανθρώπινο δυναμικό της και τον κεφαλαιουχικό εξοπλι-

σμό της (κατάλληλα αξιοποιούμενο από ελεγχόμενους για την ποιότητα και ποσότητα της εργασίας τους υπαλλήλους, αλλά και ανάλογα αμοιβόμενους), στις Τ.Υ.Δ.Κ. συμβαίνει το αντίθετο.

Στις Τ.Υ.Δ.Κ., σήμερα, ο προϊστάμενος αδυνατεί -όντας ένα άτομο με κάποια φυσικά και πνευματικά όρια- να ελέγχει τους υφισταμένους του, πολλές φορές ακόμη και 30 ή 40 άτομα, να ελέγχει έναν τόσο μεγάλο αριθμό έργων (κατά μέσο όρο περισσότερα από 500 το χρόνο), όπως προβλέπεται από τις διατάξεις και όπως επιτάσσει η αξιοποίηση των οικονομικών πόρων που διατίθενται γι' αυτά. Πόσο, μάλλον, που ο προϊστάμενος της Τ.Υ.Δ.Κ. θα πρέπει:

- Να μετέχει στην ώρα εργασίας του σε πλήθος υπηρεσιακών ή νομαρχιακών επιτροπών ή συμβουλίων.

- Να μετέχει στην εργασία του, σε πλήθος εκτάκτων συσκέψεων υπό το νομάρχη, το δ/ντή νομαρχίας κ.λπ.

- Να φροντίζει την «επίλυση», ως ο κατ' εξοχήν κατάλληλος, των διαφόρων προβλημάτων - διενέξεων, που έκτακτα παρουσιάζονται στους τρεις κρίκους που, ουσιαστικά, συνδιαχειρίζονται την κατασκευή των τεχνικών έργων, δηλαδή την τεχνική υπηρεσία (Τ.Υ.Δ.Κ.), τον εργοδότη (Ο.Τ.Α.), τον ιδιώτη μελετητή ή κατασκευαστή.

2. Αντίθετα, ο δ/ντής της Δ/σης Εσωτερικών των νομαρχιών, όπου υπάγονται οι Τ.Υ.Δ.Κ. όχι μόνο αδυνατεί να βοηθήσει τις τεχνικές υπηρεσίες, λόγω άγνοιας του αντικείμενου και φόρτου εργασίας, αλλά συχνά εμποδίζει κάθε προσπάθεια για ανάπτυξη τους και βοηθά σχεδόν πάντα κάθε προσπάθεια για υποβάθμιση του ρόλου και του έργου που προσφέρουν.

Δεν είναι σωστό επί τεχνικών ενεργειών σε όλο τους το φάσμα (προγραμματισμός - μελέτη - εκτέλεση - παραλαβή) να υπάρχει πυραμίδα, που προϊστάμενός της θα είναι διοικητικός, θα πρέπει να λείψει η ανάμιξη της Διεύθυνσης Εσωτερικών στα έργα και στη διαδικασία εκτέλεσής τους, αφού, ούτε τις γνώσεις επί τεχνικών θεμάτων έχει, ούτε μπορεί να προσφέρει τίποτα περισσότερο από όσα η Τ.Υ.Δ.Κ. εισηγείται. Απλώς, υπάρχει σύγχυση ενεργειών, διαφωνίες ως προς το χειρισμό τεχνικών θεμάτων και καθυστέρηση στις διαδικασίες. Να σημειώσουμε ότι δεν επιτρέπεται να γίνει δ/ντής Εσωτερικών των νομαρχιών διπλωματούχος μηχανικός, ενώ, αντίθετα, σε άλλες καθαρά τεχνικές υπηρεσίες, έχουν τη δυνατότητα να προϊστανται μη τεχνικοί υπάλληλοι.

3. Το τεχνικό αντικείμενο, ιδιαίτερα εκείνο που αφορά τους Ο.Τ.Α. συνεχώς διευρύνεται, τόσο σε όγκο και ποικιλία, όσο και σε νέες επιλογές, νέους τρόπους αντιμετώπισης των προβλημάτων.

Παράλληλα, κοντά στα «κλασικά» τεχνικά κομμάτια του (οικοδομικά, συγκοινωνιακά, υδραυλικά έργα) προστίθενται νέα, όπως το περιβάλλον (ήδη κατέχει παγκόσμια δεσπόζουσα θέση), η πληροφορική κ.λπ. Είναι προφανές, ότι το παλιό πρότυπο του τεχνικού της Τ.Υ.Δ.Κ., σύμφωνα με το οποίο θα έπρεπε να είναι και συντάκτης μελετών και επιβλέπων κατασκευής, γνώστης της οικοδομικής, υδραυλικής, συγκοινωνια-

κής, τοπογραφικής, κ.λπ., δηλαδή γνώστης όλου του γνωστικού αντικείμενου της τεχνικής επιστήμης, έχει πλέον απορριφθεί.

Σήμερα, ο τεχνικός Τ.Υ.Δ.Κ. ακολουθώντας τα ισχύοντα πρότυπα των άλλων ευρωπαϊκών κρατών θα πρέπει να μην ασχολείται, πλέον, με όλα τα τεχνικά αντικείμενα, αλλά να αφοσιωθεί σ' ένα συγκεκριμένο τομέα, π.χ. μελέτη έργων ή επίβλεψη κατασκευής έργων ή περιβαλλοντικά θέματα κ.λπ.

4. Η τοπική αυτοδιοίκηση συνεπικουρούμενη από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία συνεχώς αναπτύσσεται. Δεδομένου ότι μέσα (δήμοι, κοινότητες) και γύρω (Δ.Ε.Υ.Α. σύνδεσμοι, Δ.Κ., ιδρύματα, κ.λπ.) από την Τ.Α., νέες ιδέες παρουσιάζονται, μηχανισμοί «στήνονται», διαδικασίες δρομολογούνται και συγχρόνως με τη μελλοντική καθιέρωση του Β' βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης και την προώθηση εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας διαφόρων επιλογών, που οδηγούν στην ανάπτυξη πρωτοβουλιών από τις περιφέρειες της χώρας, είναι αδιανόητο οι Τ.Υ.Δ.Κ., οι τεχνικές υπηρεσίες που έχουν ένα πολύ μεγάλο και καθοριστικό πεδίο ενασχόλησης στην τοπική αυτοδιοίκηση να παραμένουν και στο μέλλον υποβαθμισμένες, περιορισμένες, κυριολεκτικά καθηλωμένες σε «τμήματα».

II. Προβλήματα στην επίβλεψη έργων των Τ.Υ.Δ.Κ.

1. Είδη έργων

- Το πρώτο πρόβλημα των Τ.Υ.Δ.Κ. είναι η ποικιλία των έργων, που έχουν ανάγκη οι νομοί: Μελετάμε, λοιπόν, και κατασκευάζουμε κάθε είδους έργα.

- Η ποικιλία αυτή των έργων έχει σαν συνέπεια την ανάγκη συνεχούς ενημερώσεως των τεχνικών των Τ.Υ.Δ.Κ. πάνω σ' όλα αυτά τα αντικείμενα και τη δυσχέρεια εξειδίκευσης, που θα μίκρυνε τον απαιτούμενο χρόνο για τη μελέτη και εκτέλεση κάθε έργου.

2. Εργασίες τεχνικών Τ.Υ.Δ.Κ.

Η πολυμορφία του αντικείμενου της εργασίας των τεχνικών μιας Τ.Υ.Δ.Κ. είναι το δεύτερο πρόβλημα. Ενδεικτικά αναφέρουμε τα παρακάτω:

- Λήψη στοιχείων των πάσης φύσεως μελετών.

- Σύνταξη μελετών έργων και προμηθειών.

- Επίβλεψη έργων.

- Επίβλεψη μελετών.

- Έλεγχος επιμετρήσεων και λογαριασμών.

- Παράδοση και παραλαβή έργων.

- Σύνταξη τοπογραφικών διαγραμμάτων.

- Αυτοψίες για κάθε φύσεως καταγγελίες και αναφορές πολιτών.

- Συμμετοχή σε υπηρεσιακά συμβούλια και επιτροπές.

- Συμμετοχή σε επιτροπές εκτιμήσεως ακινήτων.

- Συμμετοχή σε επιτροπές επικίνδυνων κτισμάτων.
- Συμμετοχή σε επιτροπές απαλλοτριώσεων.
- Συμμετοχή σε επιτροπές καθορισμού χώρων απορριμμάτων.
- Καθορισμός οικοδομικών γραμμών.
- Καθορισμός χώρων πλατειών, νεκροταφείων, κ.λπ.
- Επιτροπές για άδειες βιομηχανιών, ελαιτριβείων, κ.λπ.
- Επιτροπές για εκτίμηση γεωργοκτηνοτροφικών κτισμάτων.
- Σύνταξη προμελετών για χορήγηση δανείων από Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.
- Σύνταξη οικοδομικών αδειών.
- Αξιολόγηση προσφορών για προμήθειες των Ο.Τ.Α. και πολλές άλλες.

3. Σύνταξη μελετών έργων

Η σωστή τεχνική μελέτη είναι, κατά τη γνώμη μας, ο θεμέλιος λίθος για την κατασκευή ενός σωστό έργου.

Η δε σωστή μελέτη απαιτεί:

- Επαρκές και εξειδικευμένο προσωπικό.
- Όργανα.
- Μέσα μετακίνησης.
- Συνεχή επιμόρφωση του προσωπικού.

Και οι τέσσερις παραπάνω απαιτήσεις δεν εκπληρώνονται, ούτε σε ικανοποιητικό, έστω, βαθμό στις Τ.Υ.Δ.Κ. Αν εξαιρέσει κανείς μια μικρή αύξηση του προσωπικού, που έγινε τα 6 τελευταία χρόνια (μονιμοποιήσεις, συμβασιούχοι από το 1%), τα υπόλοιπα παραμένουν στο ίδιο επίπεδο που ήταν πριν από 20 περίπου χρόνια, παρά το νέο ρόλο που καλούνται να παίξουν οι Ο.Τ.Α. και τον τετραπλασιασμό περίπου των πιστώσεων του Π.Π.Δ.Ε.

Τα παραπάνω στοιχεία, μαζί με το μεγάλο αριθμό των συντασσομένων κάθε χρόνο μελετών, καθιστούν προβληματική τη σωστή σύνταξή τους.

Θα αναφέρουμε, για παράδειγμα την Τ.Υ.Δ.Κ. Νομαρχίας Καρδίτσας στην οποία κατά το έτος 1989 συντάχθηκαν 1092 μελέτες από 15 τεχνικούς υπαλλήλους (αντιστοιχούν 73 μελέτες ανά υπάλληλο).

Αν υποθέσουμε ότι ο χρόνος ενός υπαλλήλου της Τ.Υ.Δ.Κ. μοιράζεται κατά μέσο όρο (ενδεικτικά) σε ποσοστά: 35% στη σύνταξη μελετών, 50% στην επίβλεψη των έργων και 15% σε όλες τις υπόλοιπες εργασίες, καταλήγουμε ότι αντιστοιχούν 77 εργάσιμες ημέρες για τη σύνταξη 73 μελετών, δηλαδή 1,05 ημ. ανά μελέτη.

Η ίδια περίπτωση αναλογία ισχύει και για τους άλλους νομούς με μικρές διακυμάνσεις. Στη Νομαρχία Τρικάλων π.χ. κατά το έτος 1989 συντάχθηκαν από 13 τεχνικούς υπαλλήλους 1191 μελέτες. Με το ίδιο σκεπτικό αντιστοιχούν 0,85 ημέρες ανά μελέτη.

Η απλούστερη μελέτη, όπως είναι γνωστό, απαιτεί τουλάχιστον μια (1) ημέρα για την επιτόπια συλλογή στοιχείων και μια (1) ημέρα για την εκτέλεση των υπολογισμών, προσμετρήσεων και τη σύνταξη των απαιτούμενων τευχών.

Το συμπέρασμα βγαίνει μόνο του: Υποβαθμισμένες ποιοτικά μελέτες.

4. Επίβλεψη έργων

Εδώ η κατάσταση είναι ακόμα χειρότερη.

Στις χώρες του εξωτερικού δεν νοείται εκτέλεση έργου χωρίς την καθημερινή επιτόπια παρουσία του επιβλέποντος τεχνικού, που, μάλιστα, συνηθίζεται να μένει κοντά στο έργο (εργοτάξιο, τροχόσπιτο κ.λπ.). Η υφισταμένη κατάσταση στην Τ.Υ.Δ.Κ. δεν αφήνει περιθώρια για σωστή επίβλεψη.

Όπως, για παράδειγμα, αναφέραμε παραπάνω στην Τ.Υ.Δ.Κ. Καρδίτσας αντιστοιχούν για το έτος 1989, 60 έργα σε κάθε υπάλληλο.

Με το 50% του χρόνου εργασίας, που αφιερώνεται στην επίβλεψη, αντιστοιχούν –περίπου– 220Χ50% \ 60 = 1,83 ημ. για κάθε έργο.

Αντίστοιχα, στην Τ.Υ.Δ.Κ. Τρικάλων αναλογούν 1,7 ημέρες για κάθε έργο. Στο μικρό αυτό χρονικό διάστημα πρέπει για κάθε έργο να γίνουν:

1. Εγκατάσταση του αναδόχου στο έργο (άτυπη μετά την εφαρμογή του Ν. 1418/84).
2. Επιτόπια επίβλεψη καθ' όλη τη διάρκεια εκτελέσεως.
3. Έλεγχος επιμετρήσεων των εργασιών και επιμετρητικών σχεδίων, διαγραμμάτων κ.λπ.
4. Σύνταξη Π.Π.Α.Ε.
5. Σύνταξη συγκριτικών πινάκων.
6. Ολική επιμέτρηση την τελευταία ημέρα κάθε τριμήνου, για τα έργα με προθεσμία πάνω από τρεις μήνες (με το νέο νόμο έγινε εξαήμερο).
7. Σύνταξη πινάκων αναθεωρήσεως τιμών (όπου απαιτείται).
8. Έλεγχος λογαριασμών.
9. Σύνταξη πρωτοκόλλων προσωρινής και οριστικής παραλαβής.
10. Συμμετοχή στον επιτόπιο έλεγχο του έργου από την επιτροπή παραλαβής.

Οι παραπάνω εργασίες είναι φυσικά αδύνατο να εκτελεστούν μέσα στο διαθέσιμο χρόνο. Και επειδή οι εργασίες 1 και 4-10 είναι απαραίτητες για την τυπική ολοκλήρωση του έργου (παράδοση, πληρωμή αναδόχων) και δεν μπορεί να παραλειφθούν ή να εκτελεστούν μερικά, οι οποιοσδήποτε «αβαρίες» θα γίνουν στις εργασίες 2 και 3 (δηλαδή στην επιτόπια επίβλεψη και στην επιμέτρηση των εργασιών) που όμως –κατά τη γνώμη μας– είναι οι σπουδαιότερες για τη νόμιμη, έντεχνη και οικονομική κατασκευή των έργων.

Η κατάσταση γίνεται ακόμα δυσκολότερη αν ληφθεί

υπόψη το γεγονός ότι μεγάλος αριθμός έργων των Τ.Υ.Δ.Κ. εκτελείται από εμπειροτέχνες εργολάβους, που δεν έχουν την τεχνική υποδομή που απαιτείται. Έτσι, η καθημερινή παρουσία του επιβλέποντος το έργο είναι απαραίτητη για την επίλυση των προβλημάτων που προκύπτουν κατά την εκτέλεση.

Οι επιπτώσεις της αναγκαστικά πλημμελούς επίβλεψης είναι τόσο οφθαλμοφανείς, γι' αυτό δεν θα επεκταθούμε σ' αυτές.

5. Εκτέλεση υπολοίπων εργασιών

Όπως είναι ευνόητο, οι υπόλοιπες εργασίες, εκτελούνται **όποτε** υπάρξει κάποιο κενό στην απασχόληση των υπαλλήλων.

Αποτέλεσμα τούτου, είναι οι μεγάλες καθυστερήσεις στις παραλαβές των έργων, στις απαντήσεις της αλληλογραφίας ή στη σύνταξη των απαραίτητων τεχνικών εκθέσεων των διαφόρων επιτροπών που συμμετέχουν κ.λπ.

6. Κίνηση εκτός έδρας

Η φύση των εργασιών των Τ.Υ.Δ.Κ. απαιτεί την μετακίνηση των τεχνικών –σχεδόν καθημερινά– στους τόπους δουλειάς (συλλογή στοιχείων μελετών, επίβλεψη, σύνταξη τοπογραφικών διαγραμμάτων, αυτοψίες κ.λπ.) τις πιο πολλές φορές σε περισσότερο από μια κοινότητες, συνήθως, κάτω από πολύ δυσμενείς συνθήκες.

Έτσι, αρκετές φορές αναγκάζονται να χρησιμοποιούν τα δικά τους αυτοκίνητα, χωρίς να υπάρχει η δυνατότητα αποζημίωσης σε περίπτωση ατυχήματος.

7. Ελλείψεις σε όργανα και μέσα

α. Υπάρχουν φοβερές ελλείψεις σε τεχνικά συγγράμματα και αντίτυπα τεχνικών προδιαγραφών, σε γραφική ύλη, σε φωτοτυπικά μηχανήματα και σε τεχνικά όργανα (χωροβάτες, βαρόμετρα, χρονόμετρα, κλισίμετρα, σταδίες, κ.ά.).

β. Η μια δακτυλογράφος που συνήθως υπάρχει, δεν επαρκεί, ιδίως τους μήνες που συντάσσονται οι μελέτες.

γ. Ο χώρος των γραφείων που έχει διατεθεί στις Τ.Υ.Δ.Κ. μετά τις τελευταίες αυξήσεις προσωπικού, δεν επαρκεί.

8. Έργα με αυτεπιστασία

Όπως είναι γνωστό, στα έργα των Ο.Τ.Α. έχει καθιερωθεί ο θεσμός της δι' αυτεπιστασίας εκτέλεσης έργων από το δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας.

Σαν ιδέα ο θεσμός είναι πολύ σωστός, και όλοι θα πρέπει να συμβάλουμε για την επιτυχία του.

Όμως, από τη μέχρι τώρα εφαρμογή του έχουν παρατηρηθεί ορισμένες σοβαρές «αδυναμίες», που πρέπει να διορθωθούν, διότι τείνουν να «εκφυλίσουν» το θεσμό.

Προτάσεις

Για τη βελτίωση της अपαράδεκτης κατάστασης, που επικρατεί σήμερα στις Τ.Υ.Δ.Κ. θα πρέπει οπωσδήποτε να ληφθούν άμεσα μέτρα που θα στοχεύουν αφ' ενός, στην άμεση βελτίωση της λειτουργίας και απόδοσης των Τ.Υ.Δ.Κ. και αφ' ετέρου, μακροπρόθεσμα, στην αλλαγή του καθεστώτος σε ολόκληρο το κύκλωμα «μελέτη - επίβλεψη - κατασκευή» των έργων των Ο.Τ.Α.

Α. Αναβάθμιση μηχανικών

Πέρα του γνωστού αιτήματος για αναβάθμιση του ρόλου και των αρμοδιοτήτων των μηχανικών - δημοσίων υπαλλήλων και, κυρίως, για ουσιαστική αναβάθμιση της δραματικής οικονομικής τους κατάστασης σύμφωνα με τις προτάσεις της Ε.Μ.Δ.Υ.Δ.Α.Σ. και των άλλων φορέων των μηχανικών δημοσίων υπαλλήλων για τις Τ.Υ.Δ.Κ. και τους εργαζόμενους σ' αυτούς προτείνεται:

1. Επιμόρφωση μηχανικών

Να καθιερωθούν από το Υπουργείο Εσωτερικών σε συνεργασία με το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και άλλους φορείς, ΤΕΕ, πανεπιστήμια, εργαστήρια, κ.ά., εξειδικευμένα επιμορφωτικά σεμινάρια ή διαλέξεις για επιμόρφωση, ενημέρωση και εξειδίκευση των τεχνικών των Τ.Υ.Δ.Κ.

Συγχρόνως, προτείνεται η διοργάνωση από το Υπουργείο Εσωτερικών διημέρων, σεμιναρίων, σε ολόκληρη την Ελλάδα, σύμφωνα με τις προτάσεις του Σ.Τ.ΥΠ.ΕΣ. και την εμπειρία προηγούμενων σεμιναρίων. Παράλληλα, να κινηθεί –τώρα– η διαδικασία επιμόρφωσης μέσω του Ι.Δ.Ε. (Ινστιτούτο Διαρκούς Επιμόρφωσης).

Ιδιαίτερη ανάγκη ενημέρωσης και επιμόρφωσης, σε όλων των ειδών τα έργα αρμοδιότητας Τ.Υ.Δ.Κ., έχουν οι νέοι συνάδελφοι, οι οποίοι ενώ προσλαμβάνονται συχνά χωρίς εμπειρία δεν ενημερώνονται σωστά από την υπηρεσία.

Γενικότερα όμως, σε πολλών ειδών έργα δεν υπάρχει από την υπηρεσία ενιαία κατεύθυνση και προδιαγραφές και ο καθένας μας τα μελετά, όπως νομίζει καλύτερα.

Το συμπέρασμα είναι ότι ενώ η επιστήμη και η τεχνική εξελίσσονται, η ενημέρωσή μας και ο εκσυγχρονισμός έχουν αφεθεί αποκλειστικά στη δική μας «πρωτοβουλία» και στον «πατριωτισμό».

2. Εξασφάλιση μόνιμης χρηματοδότησης

Αυτό μπορεί να επιτευχθεί π.χ. από κράτηση ενός μικρού ποσοστού από τους διακινούμενους λογαριασμούς ή άλλους πόρους για:

– Δημιουργία βιβλιοθηκών με τεχνικά συγγράμματα και εγχειρίδια, νομολογία εκτελέσεως τεχνικών έργων, τεύχη τεχνικών προτύπων προδιαγραφών, κ.λπ. σε νομαρχιακό επίπεδο.

Σε αντίθετη περίπτωση χορήγηση μηνιαίου επιδόματος βιβλιοθήκης.

– Έμπρακτη αναγνώριση των ειδικών συνθηκών δουλειάς και της αυξημένης αστικής και ποινικής ευθύ-

νης των τεχνικών των Τ.Υ.Δ.Κ.

- Καθιέρωση κινήτρων π.χ. χορήγηση οικονομικών κινήτρων στο προσωπικό των υπηρεσιών με μηχανοργάνωση, χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και στο προσωπικό του τμήματος μελετών σε περίπτωση αναδιάρθρωσης των Τ.Υ.Δ.Κ. κ.λπ.

- Αύξηση της ανά χιλιόμετρο δαπάνης καυσίμων για μετακίνηση εκτός έδρας με Ι.Χ. αυτοκίνητο σε ποσοστό 25% της εκάστοτε ισχύουσας τιμής ενός λίτρου βενζίνης τύπου super.

- Αύξηση της ημερήσιας αποζημίωσης σε ένα ποσό, που να καλύπτει τις πραγματικές δαπάνες, π.χ. αντίτιμο ενός δωματίου, ξενοδοχείου Β' κατηγορίας, συν 3.000 δρχ. για φαγητό, κ.λπ. έξοδα, και

- Ασφάλιση των μετακινούμενων τεχνικών υπαλλήλων κατά των κινδύνων ατυχημάτων με δαπάνες του κράτους, ομαδική ασφάλιση τεχνικών νομού.

3. Ημερήσια αποζημίωση

Χορήγηση 1/2 ημερήσιας αποζημίωσης όπως ισχύει στο Υπουργείο Γεωργίας για μετακίνηση εκτός έδρας και αυθημερόν επιστροφή πέραν των 10 χλμ.

Αυτό κρίνεται σκόπιμο γιατί:

1. Τα περισσότερα έργα μας είναι διάσπαρτα στις πλέον δύσβατες, δυσπρόσιτες και απομακρυσμένες περιοχές και οι μετακινήσεις από πόλη στο χωριό-βουνό-χωράφι κ.λπ., για προσφορά υπηρεσιών επί τόπου των εκτελούμενων έργων γίνεται κάτω από ιδιαίτερες και πολλές φορές αντίξοες συνθήκες.

2. Η φύση των εργασιών των Τ.Υ.Δ.Κ. απαιτεί τη μετακίνηση των τεχνικών, καθημερινώς σε αρκετά έργα, σε περισσότερες από μια κοινότητες. Οι συνάδελφοι των μικρών νομών π.χ. Ζακύνθου, Ξάνθης, ενώ διανύουν τεράστιες αποστάσεις -μετακινούμενοι πολλές φορές κοντά στο όριο των 30 χιλιομέτρων- δεν δικαιούνται οποιαδήποτε αποζημίωση και

3. Δεν επιβαρύνεται ο κρατικός προϋπολογισμός γιατί τα χρήματα υπάρχουν.

Σύμφωνα με το Ν. 1614/86 Φ.Ε.Κ. 141 Α η κάλυψη δαπανών κίνησης γίνεται από τις πιστώσεις του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων 1 του συνολικού ορίου πληρωμών κατά νομό. Οι δαπάνες αυτές δεν μπορούν να ξεπεράσουν ένα ανώτατο ποσό, δεδομένου ότι υπάρχει ανώτατο όριο αμειβομένων ημερήσιων μετακινήσεων.

4. Να σταματήσουν οι διακρίσεις σε βάρος των μηχανικών του ΥΠ.ΕΣ.

1. Όχι μετακινήσεις τεχνικών σε άλλους εργασιακούς χώρους ή άλλα υπουργεία χωρίς τη θέλησή τους.

2. Ισότιμη αντιμετώπιση του συλλόγου τεχνικών εκ μέρους της πολιτικής ηγεσίας και ενημέρωσή του για θέματα που αφορούν τους τεχνικούς του ΥΠ.ΕΣ.

3. Άρση του περιορισμού, που απαγορεύει την ανάδειξη διπλωματούχων μηχανικών ως διευθυντών στις δ/σεις εσωτερικών των νομαρχιών.

Β. Βελτίωση λειτουργίας Τ.Υ.Δ.Κ.

Για την άμεση βελτίωση της λειτουργίας των Τ.Υ.Δ.Κ. προτείνεται:

- Κάλυψη των κενών οργανικών θέσεων μονίμου προσωπικού των Τ.Υ.Δ.Κ.

- Κατάρτιση και γνωστοποίηση των προς σύνταξη μελετών το αργότερο μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου, Οκτωβρίου κάθε έτους, ώστε να δίνεται η δυνατότητα στους τεχνικούς να συντάσσουν τις απαραίτητες μελέτες έγκαιρα και, κατά κάποιο τρόπο, ολοκληρωμένα, οι οποίες θα εντάσσονται στη συνέχεια στο πρόγραμμα με τον ακριβή προϋπολογισμό και θα δημοπρατούνται μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου του επόμενου έτους. Να συντάσσονται από τις Τ.Υ.Δ.Κ. ολοκληρωμένες μελέτες και στη συνέχεια να συντάσσεται ειδικός προϋπολογισμός με την υπάρχουσα πίστωση και όχι να συντάσσεται ανάλογα με τη χρηματοδότησή της. Να μη συντάσσονται μελέτες από την Τ.Υ.Δ.Κ., χωρίς εξασφαλισμένη πίστωση.

- Πιστή εφαρμογή των διατάξεων του νόμου, που απαγορεύουν την κατάτμηση των έργων. Κατά την έγκριση του προγράμματος εκτελεστών έργων, που υποβάλλονται από τις κοινότητες στη νομαρχία να γίνεται ουσιαστικός έλεγχος, ώστε να αποφεύγεται η κατάτμηση των έργων και η καταστρατήγηση του νόμου.

Περιορισμός των εκτελούμενων με αυτεπιστασία έργων στους δήμους και στις κοινότητες, που εξασφαλίζουν τις προϋποθέσεις για την εκτέλεση έργων μ' αυτό το τρόπο, ύπαρξη τεχνικής υπηρεσίας, τεχνικός εξοπλισμός κ.λπ.

- Σωστό προγραμματισμό των έργων, έξω από οποιεσδήποτε σκοπιμότητες, ώστε καθένα να ολοκληρώνεται μέσα σε τρία το πολύ χρόνια, ανεξάρτητα από το ύψος του προϋπολογισμού. Να μην τεμαχίζονται τα έργα και να χρηματοδοτούνται, ώστε να τελειώνουν στο συμβατικό χρόνο. Δραστικός περιορισμός του αριθμού των έργων, που εντάσσονται σε κάθε ετήσιο Π.Δ.Ε.

- Απαλλαγή των υπαλλήλων των Τ.Υ.Δ.Κ. από συμμετοχή σε διάφορες επιτροπές εκτός του αντικειμένου της Τ.Υ.Δ.Κ.

Απαλλαγή των Τ.Υ.Δ.Κ. από έργα άλλων φορέων, όπως π.χ. από το πρόγραμμα βελτίωσης βοσκοτόπων, που μπορεί να αντιμετωπισθεί από τις τεχνικές υπηρεσίες της ΔΕΒ της Δ/σης Γεωργίας και του δασαρχείου.

Οι υπηρεσίες αυτές σήμερα, αν και εμπλέκονται στον προγραμματισμό των έργων, την έγκριση μελετών κ.λπ. ασκούν μόνο την εποπτεία, επιτείνοντας τη γραφειοκρατία, χωρίς να βοηθούν αποτελεσματικά στην παραγωγή των έργων.

- Τα έργα Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού θα πρέπει να μελετούνται και επιβλέπονται από ξεχωριστή υπηρεσία ή να προσληφθούν τεχνικοί, που να ασχολούνται αποκλειστικά με τα έργα αυτά.

- Οι συντηρήσεις σχολικών κτιρίων θα πρέπει να ε-

πανέλθουν στον ΟΣΚ ή να δημιουργηθεί καινούργιο τμήμα από υπαλλήλους του ΟΣΚ με αποκλειστική απασχόληση τη μελέτη και εκτέλεση των έργων αυτών.

– Για τη μελέτη και επίβλεψη έργων ανόρυξης γεωτρήσεων αρδευτικών ή υδρευτικών, θα πρέπει να προσληφθούν στις Τ.Υ.Δ.Κ. τεχνικοί της ειδικότητας γεωλόγου ή να καλυφθεί η θέση με μετάταξη υπαλλήλου από υπηρεσία που πλεονάζει.

Τα έργα αυτά μελετούνται σήμερα και επιβλέπονται από τεχνικούς άσχετης ειδικότητας με αποτέλεσμα να εκτελούνται πλημμελώς. Μόνο σε περίπτωση αναβάθμισης των Τ.Υ.Δ.Κ. σε δ/νσεις με παράλληλη πρόσληψη απαραίτητου προσωπικού θα υπάρξει η δυνατότητα ανάληψης των πιο πάνω ειδών έργων από τις Τ.Υ.Δ.Κ.

– Βελτίωση υλικοτεχνικής υποδομής:

- Αύξηση των πιστώσεων για γραφική και χαρτική ύλη, καθώς και των κονδυλίων για τεχνικό εξοπλισμό και συντήρηση μηχανημάτων, με διαχείριση από τις Τ.Υ.Δ.Κ. Πλήρης εξοπλισμός των Τ.Υ.Δ.Κ. σε όργανα και μέσα, φωτοτυπικά μηχανήματα, τοπογραφικά όργανα, ντουλάπες, πολύγραφο κ.ά.

- Δημιουργία οργανωμένων βιβλιοθηκών, όπως προαναφέρθηκε.

- Ανακαίνιση των χώρων εργασίας, ώστε να δημιουργηθούν κατάλληλες συνθήκες εργασίας.

- Μηχανοργάνωση των Τ.Υ.Δ.Κ.

- Αντικατάσταση των παλαιών και επικινδύνων λόγω πολυχρησίας υπηρεσιακών αυτοκινήτων, ώστε οι μετακινήσεις μας να είναι κατά το δυνατόν ασφαλείς. Οι τεχνικές προδιαγραφές αυτών των αυτοκινήτων να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της υπηρεσίας.

III. Οργανωτική αναδιάρθρωση της Τ.Υ.Δ.Κ.

1. Άμεση στελέχωση των Τ.Υ.Δ.Κ.

Άμεση στελέχωση των τεχνικών υπηρεσιών με πλήρη κάλυψη των ειδικοτήτων αρχιτέκτονα, μηχανολόγου και επαρκή αριθμό μηχανικών εφαρμογής πολιτικών, τοπογράφων, καθώς και όλων των λοιπών τεχνικών της πυραμίδας (υπομηχανικών, εργοδηγών, σχεδιαστών).

Δεν επιτρέπεται Τ.Υ.Δ.Κ. νομαρχιών ή και διαμερισμάτων να στερούνται μηχανολόγου μηχανικού ή αρχιτέκτονα και να αναγκάζονται να καταφεύγουν –συχνά– στην κεντρική υπηρεσία για να αντιμετωπίσουν την έλλειψή του. Δεν επιτρέπεται Τ.Υ.Δ.Κ. νομαρχιών να στερούνται πολιτικών μηχανικών, τοπογράφων ή αρχιτεκτόνων και να καταφεύγουν στις υπηρεσίες Τ.Υ.Δ.Κ. άλλων νομών ή στους μηχανικούς άλλων τεχνικών διευθύνσεων υπουργείων.

2. Αναβάθμιση των Τ.Υ.Δ.Κ. σε διευθύνσεις

Άμεση αναβάθμιση των περιφερειακών Τ.Υ.Δ.Κ. σε δ/νσεις που θα σημάνει παράλληλα:

- Άρση της εκκρεμότητας όσον αφορά τη διοικητική

τους υπόσταση.

- Ανεξαρτοποίηση της Τ.Υ.Δ.Κ. από τη διοίκηση σε περιφερειακό επίπεδο, με αποτέλεσμα την απόκτηση ευελιξίας ενεργειών πέρα από γραφειοκρατικές και ανασταλτικές διατυπώσεις.

- Αύξηση των οργανικών θέσεων, που έχουν καθλωθεί σε απαράδεκτα επίπεδα. Συγκεκριμένα προτείνεται:

1. Να διαρθρωθεί η περιφερειακή Τ.Υ.Δ.Κ. σε δ/ση με ενδεχόμενη διάκριση σε μικρομεσαία και μεγάλη ανάλογα με τον πληθυσμό του νομού, την έκτασή του, τον αριθμό των Ο.Τ.Α. που έχει και την προβληματικότητα του χώρου.

2. Στην πρώτη περίοδο, το μεταβατικό στάδιο, νομίζουμε ότι πρέπει να λειτουργήσουν ως πλήρης δ/νσεις ορισμένες νομαρχιακές Τ.Υ.Δ.Κ. ενώ οι υπόλοιπες, μέχρι τη σταδιακή αναβάθμισή τους, είτε ως δ/νσεις με τα τμήματα μελετών και εκτέλεσης έργων και το γραφείο γραμματείας, είτε ως «τμήματα» αλλά σαν ανεξάρτητες μονάδες υπό το νομάρχη και ελάχιστο δυναμικό τους 5 μηχανικούς (2 πολιτικούς, 1 τοπογράφος, 1 αρχιτέκτονα και 1 μηχανολόγο).

3. Σύμφωνα με την αναλυτική πρόταση του Σ.Τ.ΥΠ.ΕΣ. στην ολοκληρωμένη της μορφή η Δ/ση Τ.Υ.ΥΠ.ΕΣ. θα αποτελείται από 3 τμήματα και 2 γραφεία:

α) Το τμήμα μελετών.

β) Το τμήμα εκτέλεσης έργων: Οι αρμοδιότητες των τμημάτων μελετών και εκτέλεσης έργων αναφέρονται στο ίδιο αντικείμενο του τμήματος Τ.Υ.Δ.Κ. (πλην μηχανολογικού εξοπλισμού και περιβαλλοντικών).

γ) Το γραφείο περιβάλλοντος: Η ανάγκη ίδρυσής του είναι σήμερα επιτακτική. Ήδη, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την Τ.Α. αρκετές από τις αρμοδιότητες των Ο.Τ.Α. ανάγονται σε θέματα περιβάλλοντος, π.χ. καθαριότητα και διαχείριση απορριμμάτων, προστασία φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος, μόλυνση περιβάλλοντος, προστασία υπογείου υδατικού δυναμικού κ.λπ.

δ) Τμήμα αξιοποίησης του μηχανολογικού εξοπλισμού του νομαρχιακού ταμείου και προμηθειών των Ο.Τ.Α.

Αντικείμενο του τμήματος θα είναι ο προγραμματισμός βάσει αιτημάτων, των έργων του Ο.Τ.Α. με μηχανικό εξοπλισμό της νομαρχίας, καθώς και των προμηθειών των Ο.Τ.Α., που, είτε εντάσσονται στο ενιαίο πρόγραμμα προμηθειών του υπουργείου Εσωτερικών, είτε όχι, και, επίσης αυτών που γίνονται από τον Ο.Δ.Δ.Υ.

ε) Γραφείο Γραμματείας: Θα αποτελείται, κυρίως, από μη τεχνικό προσωπικό (διοικητικοί υπάλληλοι, οδηγός αυτοκινήτου, σχεδιάστρια, κ.λπ.) που θα πρέπει να ενισχυθεί και να αξιοποιηθεί σωστά, ώστε να αναλάβει το μικρό διοικητικό αντικείμενο στην εκτέλεση των έργων και την πλευρά των έργων, που απαιτεί διοικητικές πράξεις.

– Ο διευθυντής Τ.Υ.Δ.Κ. να συμμετέχει στο Δ.Σ. του νομαρχιακού ταμείου και να παρίσταται υποχρεωτικά

στο νομαρχιακό συμβούλιο και σε κάθε αναπτυξιακό όργανο, γιατί λόγω του αντικειμένου που χειρίζεται έχει και την πληρέστερη άποψη για κάθε τεχνικό θέμα που απασχολεί την τοπική αυτοδιοίκηση στο νομό. Το νομαρχιακό ταμείο δεν θα πρέπει να εκτελεί έργα και μελέτες αρμοδιότητας Ο.Τ.Α. αλλά απλά να τους χρηματοδοτεί.

- Σε επίπεδο κεντρικής υπηρεσίας προτείνεται η δημιουργία δυο τεχνικών δ/σεων:

Δ/ση τεχνικών υπηρεσιών και δ/ση μηχανικού εξοπλισμού.

- Η μηχανοργάνωση του ΥΠ.ΕΣ. θα πρέπει να ανα-

πτυχθεί και ενισχυθεί κατάλληλα, ώστε σε συνεργασία με τις τεχνικές διευθύνσεις να είναι ικανή να συλλέγει και να επεξεργάζεται πληροφορίες που θα δίνονται, τόσο από το κέντρο, όσο και από την περιφέρεια.

Πρόεδρος: Ευχαριστούμε τον κύριο Βερίλλη, επόμενος ομιλητής είναι ο κύριος Χαρκιολάκης, με θέμα: «Η σημερινή θέση και το μέλλον των μηχανικών του Υπουργείου Πολιτισμού». Μετά τον κύριο Χαρκιολάκη μας μένει μια ακόμα ομιλία, και ολοκληρώνουμε την πρωινή συνεδρίαση. Παράκληση όσο γίνεται πιο γρήγορα.

Θέμα: Η σημερινή θέση και το μέλλον των μηχανικών του Υπουργείου Πολιτισμού και ειδικότερα του Τομέα Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων.

Εισηγητής: **Ν.Σ. Χαρκιολάκης, ΑΜ.**

1. Εισαγωγή

Η παρούσα ανακοίνωση αποτελεί μια πρώτη προσέγγιση της σημερινής θέσης και μια γενική σκιαγράφιση της ανάγκης και της δυνατότητας αναβάθμισης του ρόλου των μηχανικών του Υπουργείου Πολιτισμού, και ειδικότερα του Τομέα Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων, στο άμεσο μέλλον.

Η αναβάθμιση αυτή είναι πλέον αναγκαία γιατί οι 200 περίπου μηχανικοί του Υπουργείου Πολιτισμού (στην πλειοψηφία τους αρχιτέκτονες), πέρα από τα γενικά

προβλήματα που αντιμετωπίζουν, όμοια με αυτά του συνόλου των μηχανικών της Δημόσιας Διοίκησης και που αφορούν το μισθολόγιο, τα συστήματα προσλήψεων - μεταθέσεων - προαγωγών κ.λπ., έχουν να αντιμετωπίσουν και μια σειρά πρόσθετων ειδικών προβλημάτων που προέρχονται από την υπάρχουσα γραφειοκρατική, αντιαναπτυξιακή και, κυρίως, μονοδιάστατη δομή του ΥΠΠΟ και που θέτουν άμεσα ή έμμεσα εμπόδια στο έργο της διάσωσης και ανάδειξης της μνημειακής κληρονομιάς της χώρας μας.

Και μόνο για τον τελευταίο αυτόν λόγο, το θέμα της